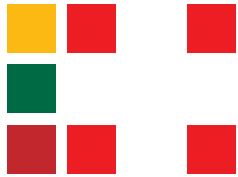

Naujienlaiškis apie Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą Nr. 11

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Nevyriausybinių organizacijų sektoriaus atsinaujinimas leidžia efektyviau teikti paramą tiems, kuriems jos labiausiai reikia

Vienas iš svarbiausių atviros ir bendruomeniškos visuomenės bruožų – stiprus nevyriausybinių organizacijų (NVO) sektorius bei aktyvus jų vaidmuo ne tik gerinant vietos bendruomenių gyvenimo sąlygas, bet ir įgyvendinant atskirų asmenų grupių interesus bei poreikius bei atstovaujant jiems. Nors pastaraisiais metais NVO veikla Lietuvoje sparčiai plečiasi, tačiau atotrūkis tarp visuomenės ir šių organizacijų vis dar išlieka.

Bendradarbiavimo tarp NVO ir vietos bendruomenių gerinimo ryžosi imtis Lietuvoje veikiantis Baltijos labdaros fondas (BLF). Šis fondas, naudodamasis Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansine parama, įgyvendino paprojektą „NVO, veikiančių kaimo vietovėse, institucijų gebėjimų stiprinimas“.

Pagrindinis BLF tikslas – kovoti su skurdu bei socialine atskirtimi Lietuvoje ir padėti

Baltijos labdaros fondo archyvo nuotr.

gerinti gyvenimo sąlygas paprastiems asmenims. Dažniausi tiesioginiai fondo paramos gavėjai yra kaimo bendruomenės ir jų nariai. Pagalba taip pat įgyvendinama organizuojant įvairius mokymus, seminarus, kuriuose drauge su bendruomenėmis ieškoma būdų spręsti

ekonominės problemas, keisti žmonių požiūrį į susidariusias aplinkybes, ieškoti išeičių ir galimybių keisti gyvenimą.

Pasak BLF projektų vadovo Pauliaus Svitojaus, fondas savo veiklą dažnai vykdo bendradarbiaudamas ir su kitais paramos fondais bei NVO.

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansavimas skirtas 5 paramos sritims:

perinatologinės ir neonatologinės sveikatos priežiūros gerinimas

27 ligoninės

energiją tausojančių technologijų diegimas ligoninėse, įskaitant šildymo ir vandens tiekimo, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų modernizavimą

24 ligoninės

fundamentaliųjų mokslinių tyrimų plėtra

11 mokslinių projektų,
9 institucijų partnerystės projektai,
Stipendijų fondas

parama Lietuvos NVO iniciatyvoms, stiprinant bendruomenių organizacijas ir jų bendradarbiavimą su vietos savivaldos institucijomis

97 paprojektčiai

teismų sistemos modernizavimas

1 projektas

Baltijos labdaros fondo archyvo nuotr.

„Pagal projektą organizuotuose mokymuose kaimo ir mažų miestelių gyventojai įgijo žinių, kurios naudingos visose gyvenimo srityse. Daug dėmesio skyrėme praktiniams įgūdžiams, padedantiems lengviau įsitvirtinti darbo rinkoje“, – sako P. Svitojus.

BLF nuolat tobulina savo teikiamas paslaugas, ieško inovatyvių priemonių, kurios padėtų kaimo bendruomenių nariams įgyvendinti kylančias idėjas,

suteiktų motyvacijos, įkvėptų ir padėtų kurti, tobulinti save bei supančią aplinką. 2013–2014 metais vykdyto paprojekčio pagrindinis siekis buvo atnaujinti ir pagerinti BFL veiklą: kelti darbuotojų kvalifikaciją, tobulinti fondo veikimo strategiją pritaikant užsienio šalių patirtį. Pusantrų metų trukęs paprojektis, kurio bendras biudžetas sudarė beveik 52 tūkst. eurų ir kurį įgyvendinant dalyvavo per 150 žmonių, padėjo BLF persiorientuoti ir efektyviau teikti pagalbą tiems, kuriems

jos labiausiai reikia.

Įgyvendindami projektą BLF nariai vyko į stažuotes pas partnerius Šveicarijoje, taip pat sulaukė svečių ir čia, Lietuvoje. Bendradarbiaujant su užsienio partneriais buvo sukurtos naujos mokymų programos kaimo ir miestelių gyventojams, parengti metodiniai leidiniai bei organizuoti mokymai BLF darbuotojams ir kaimo bendruomenių atstovams. Šie mokymai suteikė galimybių nevyriausybinių sektoriaus atstovams, vietos savivaldai bei valdžios institucijų atstovams diskutuoti apie savivaldybėms aktualias problemas ir drauge ieškoti atsakymų į svarbiausius klausimus.

Taip pat fondas įdiegė efektyvesnę finansinės apskaitos politiką, išteklių

valdymo strategiją bei įsigijo naują apskaitos ir valdymo sistemą „Rivilė“.

BLF, įvykdęs savo organizacinį atsinaujinimą, šiuo metu yra pasirengęs rengti kokybiškesnius mokymus bei teikti efektyvias paslaugas kaimo bendruomenėms. P. Svitojus, apibendrinamas paprojekčio pasiekimus, teigia, kad šis projektas sudarė sąlygas stiprinti BLF darbuotojų komandą bei kaimo bendruomenių atstovų kvalifikaciją. Susitikimų su partneriais metu buvo įgytos vertingos žinios apie tai, kaip stiprinti NVO veiklą Lietuvoje. Tad galima sakyti, kad šis paprojektis prisidėjo ne tik prie Lietuvos pilietinės visuomenės stiprinimo, bet ir demokratijos tobulinimo.

Baltijos labdaros fondo archyvo nuotr.

2006.02.27

Europos Komisija ir Šveicarijos Konfederacija pasirašė Susitarimo memorandumą.

2007.12.20

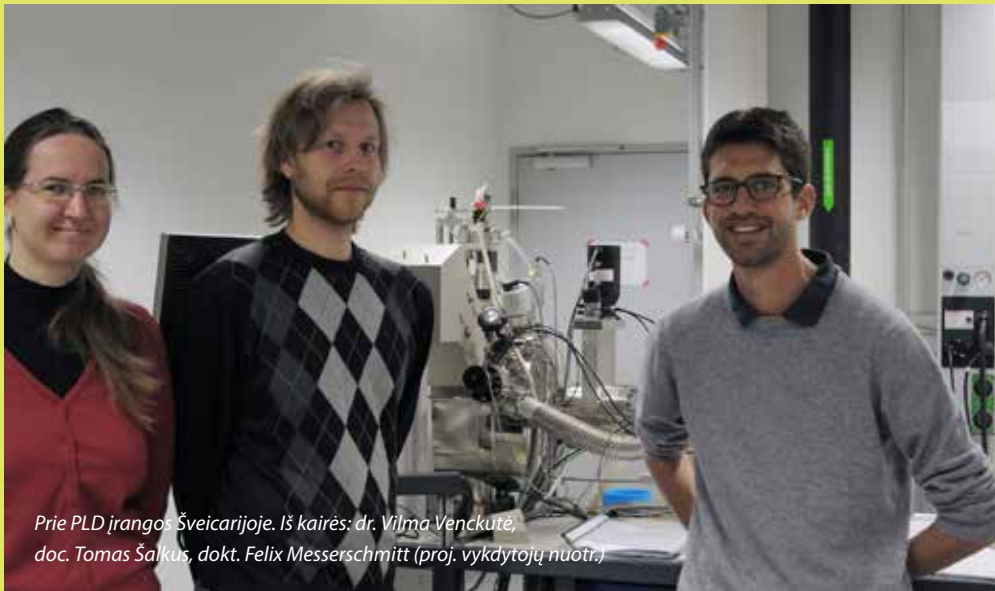
Tarp Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos pasirašytas dvišalis Pagrindų susitarimas, kuriuo sukuriamą Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa.

2017.06.14

Visos paramos sutartys pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą jau pasirašytos, lėšos skirtos Lietuvai pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą turi būti panaudotos iki 2017 m. birželio 14 d.

Memristoriai – dabartinio elektroninės atminties įrenginio konkurentai

Prie PLD įrangos Šveicarijoje. Iš kairės: dr. Vilma Venckutė, doc. Tomas Šalkus, dokt. Felix Messerschmitt (proj. vykdytojų nuotr.)

Memristoriniai elementai – naujas elektroninės atminties įrenginio tipas, galintis imituoti žmogaus nervų sistemos darbą. Tai naujos kartos įrenginiai, dėl greitesnės atminties ir mažesnio naudojamos energijos kiekio laikomi potencialiu paplitusio flash tipo atmintuko pakaitalu. Kai 2011 metais mokslininkai paskelbė, kad pagaliau sėkmingai nustatė, kokie procesai vyksta memristorių struktūroje, kai per juos teka elektros srovė, technologijų pasaulis žengė dar vieną žingsnį į priekį. Prognozuojama, kad šie elementai pagerins ir kompiuterių darbą, naudos kur kas mažiau energijos, o gal netgi bus surasta alternatyvių jų pritaikymo būdų.

Šių metų sausio – rugsėjo mėnesiais keturi Vilniaus universiteto (VU) mokslininkai dalyvavo projekte „Memristorinių deguonies sluoksnių plačiajuosčiai impedanso tyrimai“, kuriuo siekta suprasti memristorių veikimo principus ir kuris buvo įgyvendinamas Federaliniame technologijų universitete Ciuriche (Šveicarija).

Stazuotojai memristoriams taikė plonus sluoksnius, kurie buvo suformuoti impulsinio lazerinio nusodinimo metodu (angl. PLD – Pulsed Laser Deposition), ir įsisavino PLD įrangos veikimo principus. Tokiu būdu buvo pagaminti nauji, VU laboratorijos įrangai pritaikyti sluoksniai, kurių kompleksinę varžą galima tirti unikaliais metodais.

Vilniaus universitete ir anksčiau buvo memristorių tyrimams tinkama įranga.

„Neturėjome technologinės bazės ir pakankamai žinių memristoriams pagaminti mūsų laboratorijoje, tad atsiradus bendradarbiavimo su šveicarais galimybei nedvejodami pateikėme projektą ir jį patvirtinus kibome į darbus“, – pasakoja projekto vadovas, VU Fizikos fakulteto Radiofizikos katedros docentas Tomas Šalkus. Nuo šių metų pavasario laboratorija iš kitų finansinių šaltinių įsigijo sudėtingą PLD sluoksnių gamybos aparatūrą, tad stažuotės VU mokslininkams buvo puiki galimybė tobulėti ir semtis žinių iš Šveicarijos technologų.

Šiuo metu atnaujintoje VU nanojonikos laboratorijoje dirba septyni žmonės – profesorius, du docentai, du mokslo daktarai ir du doktorantai. „Laboratorija

visuomet atvira ir būsimiems magistro studentams“, – teigia doc. T. Šalkus.

Projektui įgyvendinti pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą buvo skirta daugiau kaip 150 tūkst. eurų. Jo metu tarptautinė mokslininkų komanda siekė išsiaiškinti memristorinio elemento persijungimo fizikinę prigimtį ir išmokti dirbti su sudėtinga PLD aparatūra. Projekto vykdytojų teigimu, įgytos žinios labai naudingos šios srities mokslo raidai Lietuvoje.

„Žinoma, išmokome nemažai, tačiau devyni mėnesiai yra trumpas laiko tarpas pasiekti mūsų ambicingus tikslus, todėl tyrimai tikrai nėra baigti ir bus tęsiami“, – paklaustas apie ateities planus teigia projekto vadovas T. Šalkus.

Projekto dalyviai seminaro metu Vilniuje (proj. vykdytojų nuotr.)

Lietuvos ligoninių akušerijos ir neonatologijos skyriai – neatpažįstamai pasikeitę

LSMUL Kauno klinikų fotoelektrinės jėgainės (proj. vykdytojų nuotr.)

Jaunos mamos Lietuvoje gali būti tikros – jų sveikata ir naujagimių priežiūra bus tinkamai pasirūpinta ir regioninėse ligoninėse, nes akušerijos ir neonatologijos skyriuose įrengta ne tik moderniausia aparatūra, bet ir dirba kvalifikuoti specialistai. Net 24 ligoninėse baigta gerinti pastatų infrastruktūra, diegiant energiją tausojančias priemones.

„Tokie atsinaujinančius išteklius naudojantys įrenginiai jau seniai buvo

reikalingi. Jeigu skirstomuosiuose elektros tinkluose įvyktų avarija ar užkluptų stichinė nelaimė, ligoninė ir toliau veiktų visu pajėgumu dėl turimų generatorių. Įrengti saulės kolektoriai ir fotoelektrinės jėgainės užtikrins efektyvų energijos vartojimą ir leis ligoninei sutaupyti“, – pasakoja Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Akušerijos ir ginekologijos klinikos vadovas Ričardas Daunoravičius.

Vis daugiau ligoninių Europoje

įsigyja modernius saulės kolektorių įrenginius, kuriuos naudojant aplinkai nekenksmingu būdu išgauta energija šildo vandenį ir ligoninės patalpas. Prie šios ekologiškos sistemos, užtikrinančios energijos tiekimą įvykus nenumatytiems sutrikimams bei leidžiančios sutaupyti, jungiasi ir Lietuvos ligoninių akušerijos ir neonatologijos skyriai.

„Energiją tausojančių technologijų įdiegimas Lietuvos ligoninėse, teikiančiose sveikatos priežiūros paslaugas nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams“ – Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa sveikatos sektoriuje, kurios 20,1 mln. eurų vertės investicijos pasiekė ne tik didžiųjų miestų ligonines, bet ir nėščiosioms, gimdyvėms ir

naujagimiams sveikatos priežiūros paslaugas teikiančius ligoninių skyrius mažesniuose miestuose. Ši beveik penkerius metus trukusi programa leido užtikrinti ir suvienodinti akušerijos ir neonatologijos skyrių paslaugų kokybę bei pagerinti ligoninių energinį efektyvumą.

„Ligoninėms, norėjusios prisijungti prie programos, buvo keliami reikalavimai priimti ne mažiau kaip 300 gimdymų per metus. Taip pat jos negalėjo būti nutolusios daugiau kaip 50 km atstumu iki artimiausios ligoninės, teikiančios akušerijos ir neonatologijos paslaugas, ir, žinoma, privalėjo turėti kvalifikuotą specialistų komandą, teikiančią visapusę pagalbą gimdyvėms bei naujagimiams“, – teigia Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Akušerijos

LSMUL Kauno klinikų saulės kolektoriai (proj. vykdytojų nuotr.)

Lietuvos ligoninių akušerijos ir neonatologijos skyriai – neatpažįstamai pasikeitę

VŠĮ Klaipėdos universiteto ligoninė po projekto įgyvendinimo (proj. vykdytojų nuotr.)

ir ginekologijos klinikos Naujagimių skyriaus vedėja gydytoja neonatologė dr. Violeta Drejerienė.

Pasak dr. V. Drejerienės, anksčiau vyravęs nemažas nėščiųjų ar jų artimųjų nuogaštavimas, kad tinkamą pagalbą galima gauti ir geros sąlygos yra tik didžiųjų miestų akušerijos skyriuose, dabar tikrai nebeturi jokio pagrindo.

„Kai galvojame apie atotrūkį tarp didžiųjų miestų ir mažesnių gyvenviečių, sveikatos paslaugų ir galimybių prasme to atotrūkio nebėlikę. Kad ir kur gyventų besilaukianti moteris, mama ar kūdikis, jie tikrai gaus kokybiškas ir modernias paslaugas jaučioje ligoninės aplinkoje“, –

teigia gydytoja neonatologė.

24 ligoninėse buvo atnaujinta ir pagerinta ligoninės pastatų infrastruktūra: pakeisti langai ir lauko durys, apšiltintos sienos ir stogai, modernizuotos šildymo, vėdinimo, elektros tiekimo sistemos, įrengtos suspausto oro bei deguonies tiekimo sistemos. 17 šalies ligoninių įrengti alternatyvios energijos tiekimą užtikrinantys saulės kolektoriai, o 13 – fotoelektrinės jėgainės.

Paskutiniai darbai ligoninėse baigti 2016 metų lapkričio mėnesį, o sveikatos priežiūros įstaigos turi visas sąlygas vieniems iš svarbiausių ligoninės skyrių

tiekti alternatyviu būdu išgaunamą nenutrūkstamą šilumos energiją ir karštą vandenį. Taip ligoninės ne tik kaupia elektros energijos atsargas, jeigu netikėtai jos tiekimas nutrūktų, bet ir sutaupo lėšų.

„Įgyvendinus programą bus sumažinta aplinkos tarša, pagerintas mikroklimatas bei energijos naudojimo efektyvumas ligoninių skyriuose, teikiančiuose sveikatos priežiūros paslaugas nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams. Skaičiuojama, kad kiekviena ligoninė per metus dėl to sutaupys iki 15 tūkst. eurų“, – teigia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Tarptautinių projektų valdymo skyriaus vedėja Gytė Sirgedienė.

Anot Respublikinės Kauno ligoninės Akušerijos ir ginekologijos klinikos Krikščioniškųjų gimdymo namų vadovo Virgilijaus Rudzinsko, alternatyvių energijos šaltinių ir fotoelektrinių jėgainių sistemos veikla šalies ligoninėse ne tik užtikrina tolygų energijos tiekimą, padeda sutaupyti, bet ir tiesiogiai prisideda prie vieno iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos prioritetų – platesnio atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo.

„Žinoma, daug kas klausia, ar Lietuvoje užtenka saulėtų dienų, kad fotoelektrinės ir saulės kolektoriai galėtų veikti visu pajėgumu. Galiu nuraminti – tikrai užtenka. Juo labiau kad neturime

komercinių tikslų ir esame įsipareigoję alternatyvia energija aprūpinti tik akušerijos ir neonatologijos skyrius“, – priduria p. V. Rudzinskas.

Jūratė Vlaščenkienė

Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja

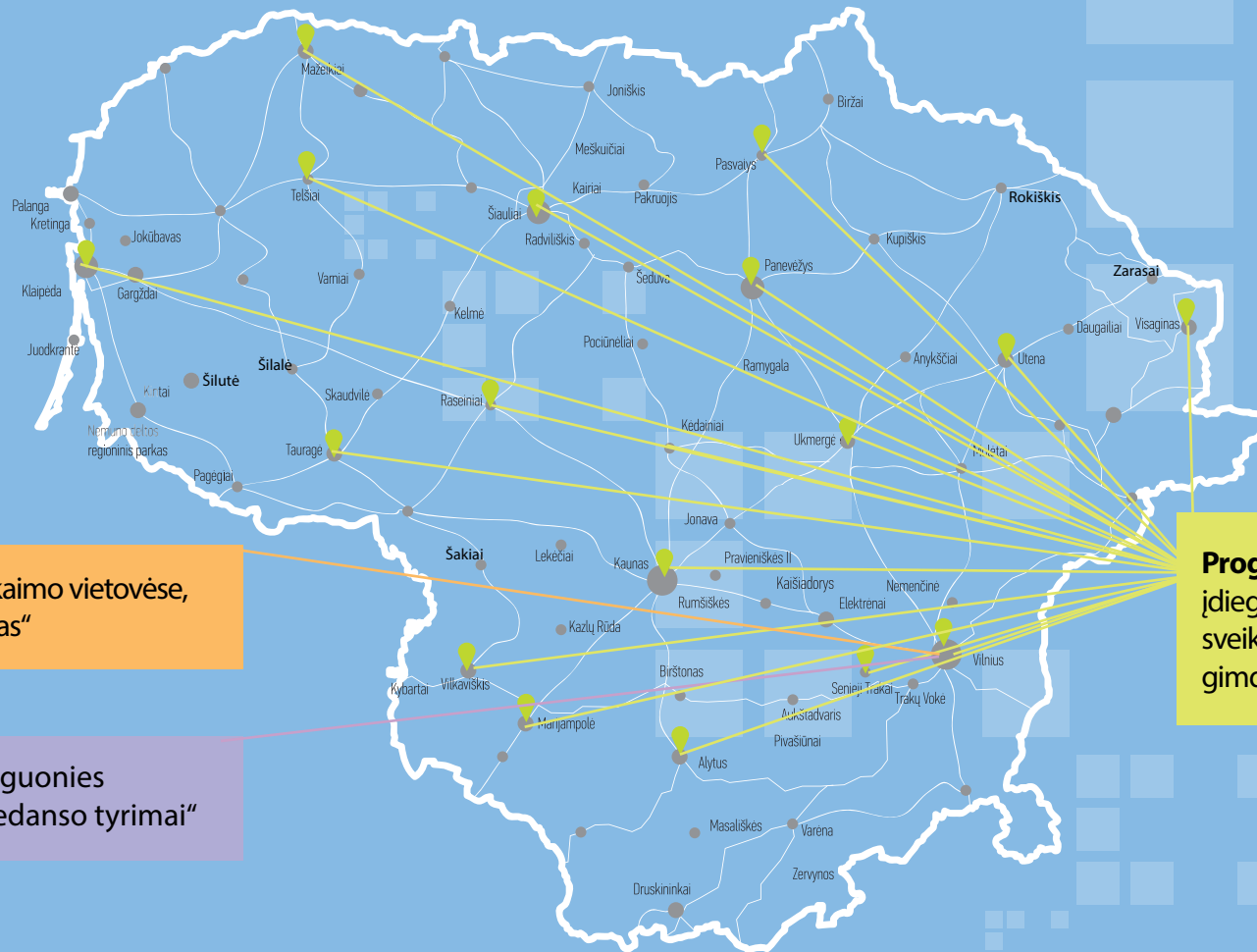
Tel.: 8 5 239 02 93

El. paštas: jurate.vlascenkienė@finmin.lt

VUL Santariškių klinikos (proj. vykdytojų nuotr.)

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos projektų žemėlapis

Paprojektis „NVO, veikiančių kaimo vietovėse, institucinių gebėjimų stiprinimas“

Projektas „Memristorinių deguonies sluoksnių plačiajuosčiai impedanso tyrimai“

Programa „Energiją tausojančių technologijų įdiegimas Lietuvos ligoninėse, teikiančiose sveikatos priežiūros paslaugas nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams“

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Šveicarijos parama - tikriems ir tikslingiems darbams